

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. An satisfaciat præcepto recitandi Horas Canonicas, qui voluntariè ita
distractè orat, ut nullam habeat attentionem internam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

iam, & aliam ad Deum, vel ad id, quod, vel pro quo oratur; seu, ut alii loquuntur, aliam esse superficialem, alia literalem, & aliam spiritualem.

Superficialis est, quâ attenditur ad sola verba, ut rectè, & ordinatè omnia proferantur. Attentio litteralis est, quâ attenditur ad sensum verborum, ut scilicet mens sensum eorum, quæ os loquitur, percipiat. Attentio denique spiritualis est, quâ, dum os verba profert, mens interea aliqua pia meditatione, vel affectu erga Deum, aliasve res sacras detinetur.

Notandum 3. attentionem distingui ab intentione; hæc enim est actus voluntatis finem aliquem sibi præfigentis. Attentio verò est actus intellectûs, quo quis advertit ad ea, quæ vel à se, vel ab alio aguntur. Aliquam intentionem requiri in recitatione Officii divini certum est ex alibi dictis. De attentione, & quali, est præsens dubium. Ubi

290 Ad 1. Q. Non satisfacere eum qui absque attentione interna ita orat, sed graviter peccare, censent S. Thom. in 4. d. 15. q. 4. a. 2. Suarez tom. 2. de Relig. l. 3. c. 4. Navar. Sotus, Cajetan. Less. Bonac. Azor, Sanch. Reginald. Laym. aliique plures apud Dianam p. 1. t. 12. R. 2. requirentes neces-

sario aliquam attentionem internam, eò quòd absque attentione interna nulla sit oratio, nec possint proferri verba, quin detur attentio interna, nec sine hac habeatur recitatio *devota*, qualis tamen præcipitur in *C. dolentes*. Sententia hæc utique communior ac probabilior est opposita, & in praxi consulenda, ac tenenda. Contraria tamen opinio non caret magna autoritate, & probabilitate, quam amplectuntur, ac tenent D. Antonin. 3. p. tit. 13. c. 4. §. 7. Coninck. in 3. p. Q. 8. a. 6. n. 291. Gerson. Rosell. Ledem. Angel. aliique. Quorum ultra viginti citant Dian. l. c. & Moja tom. 1. tr. 2. d. 2. q. 1. contendentes, non esse necessariam attentionem aliquam internam ad substantiam orationis; sed sufficere externam superficialem cum intentione agendi cum Deo. Tum quia oratio absque ulla interna attentione potest esse actus Religionis secundum substantiam spectatus, sicut sine hac possunt esse actus aliarum virtutum moralium, v. g. actus fortitudinis, temperantiæ, &c. ad quos non requiritur attentio. Tum quia loqui cum alio nihil est aliud, quàm velle significare alteri per verba à se prolata id, quod per verba significatur, atqui hoc totum verificatur de oratione cum intentione, & attentione supra requisita, etsi mens ad alia sit voluntariè distracta: ergo. Tum quia satis probabile est, Ecclesiam extra forum conscientiarum, & Confes-

fessionis tribunal non habere jurisdictionem in occulta, & interna. Unde

Ad C. dolentes R. ibi præcipi actum devotum externum, qui sufficiat ad externam Religionem; Pontifex enim ibi reprehendit eos, qui in Choro Horas recitantes aures præbebant colloquutionibus Laicorum, & præcipit devotam recitationem sub pœna suspensionis infligendæ; atqui hæc pœna per Judicem infligi non potest ob internam, sed tantum ob externam distractionem: ergo

291 Ad 2. Q. R. Sub disjunctione, & distinctione, vel enim ea Horarum Canonicarum omisso fuit Marchantio improvisa, atque adeo involuntaria, vel ea fuit certò, aut probabiliter prævisa? Si primum contigit, Marchantius immunis erit ab omni culpa; quia ad merendum, & demerendum requiritur voluntarium, & liberum exercitium voluntatis; si verò fuit ita prævisa, non excusabitur à culpa mortali, quia tunc censetur esse illi voluntaria ob obligationem, quam habebat, præveniendi, aut certè removendi ejusmodi impedimentum; tunc autem censetur eam prævidere, quando ab experientia habet, quòd differendo v. g. vespas, aut Completorium post cœnam, aut ejusmodi computationem instituendo, frequenter ex oblivione, aut somno præoccupatus

Horas recitare intermiserit. Quòd verò teneatur prævenire, si prævideat futurum impedimentum docent Suarez tom. 2. de Relig. l. 4. c. 28, Bonacina D. 1. q. 6. p. 2. Azor l. 10. c. 13. Tambur. l. 2. c. 6. Palao n. 10. Valent. Sylvest. Nald. Navarr. Graff. Pelliz. alique; quia tunc temporis urget obligatio præcepti, quod adhuc adimpleri potest, cum præceptum de Officio divino percurrendo non solum urgeat suis correspondentibus horis, sed toto die, adeoque in qualibet ejus parte, in qua præceptum impleri potest, & idcirco obligabitur manè Officium recitare, qui serò non potest, vel serò, qui manè non potest.

Quòd si quis ob infirmitatem nequeat debito tempore Breviarium recitare, possit autem alio tempore v. g. si à prandio laboret febre quartana, manè autem sit liber, aut vicissim, putant Henriq. Canus Caramuel, Diana, & alii apud Pelliz. tom. 1. tr. 3. c. 5. eum non esse obligatum ad præveniendum, ea ratione moti, quòd tale impedimentum sit illi involuntarium, quorum sententiam probabilem agnoscunt etiam Sanch. d. 43. n. 7. & Gobat n. 711.

Verum in praxi tenenda est sententia opposita cum AA. supra relatis ob rationem insinuatam, quia præceptum urget tota die, & quòd Officium recitetur hoc, vel illo diei